

Pasaules lielākā mācību stunda

Stundas nosaukums: *Lībiešu valodas pēdas latviešu valodā.*

Stundas mērķis:

Sniegt skolēniem ieskatu par lībiešu valodu un kultūru, tās atstāto mantojumu latviešu valodā.

Stundas uzdevumi:

1. Sniegt ieskatu par lībiešu vēsturi, folkloru un ģeogrāfiju.
2. Iepazīt lībiešu valodas gramatikas atstāto mantojumu Kurzemes latviešu valodā (Ventiņu dialektā).
3. Iepazīt aizguvumus latviešu valodas leksikā no lībiešu valodas.
4. Praktiskie uzdevumi ar Dialektu kartēm.
5. Darboties praktiski ar tekstiem lībiskajā (ventiņu) dialektā.

Sasniedzamie rezultāti:

1. Skolēnos tiek radīts priekšstats par lībiešu valodu un kultūru, tās atstātajām pēdām uz latviešu valodu un kultūru.
2. Skolēni praktiski darbojas ar tekstiem Dialektu kartēm.
3. Saklusa lībiešu valodas ietekmi uz latviešu valodu CD atskaņotajos tekstos.

Mērķauditorija: (vecuma grupa)

7.klašu izglītojamie ar mācīšanās traucējumiem

Mācību priekšmets: (var būt vairāki priekšmeti)

Latviešu valoda un literatūra, vēsture, ģeogrāfija, mūzika

Saistība ar Ilgtspējīgas attīstības mērķiem (norādīt mērķa numuru un nosaukumu)

11. Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas.

Saistība ar UNESCO pasaules mantojumu

Lībiešu valoda iekļauta UNESCO apdraudēto valodu sarakstā.

Stundas gaita

Ilgums (40 min.)

Skolēniem, ienākot klasē, skan tituldziesma no Māras Zālītes un Ulda Marhileviča traģikomiskās dziesmu

Ko dara skolēni?

Klase sakārtota darbam grupās, skolēni ieņem vietas solos.

Nepieciešamie resursi (darba lapas un izdales materiālus lūdzam pievienot pielikumā)

<p>spēles „Uz Tobāgo!” Pēc dziesmas skolotājs ar skolēniem sasveicinās. (5 min.)</p> <p>Skolotājs skolēnus iepazīstina ar stundas tēmu „Lībiešu valodas pēdas latviešu valodā”, paskaidro, ko nozīmē Pasaules lielākā mācību stunda. (3 min.)</p> <p>Saruna par</p> <ul style="list-style-type: none"> • mirušajām, • dzīvajām • apdraudētajām valodām pasaulē. <p>(5 min.)</p> <p>Skolotājs kopā ar skolēniem noskaidro, kas ir zināms par lībiešu jeb līvu valodu, kartē atrod lībiešu apdzīvotās teritorijas Latvijā. (5 min)</p> <p>Skolēni strādā ar Latviešu valodas Dialektu atlanta kartēm, lai noskaidrotu, kādas leksikas īpatnības sastopamas Kurzemes piejūras izloksnēs.</p>	<p>Skolēni pieceļas un atbild skolotāja sveicienam.</p> <p>Skolēni aktīvi atbild uz jautājumiem, raksturojot dažādas valodu grupas.</p> <p>Skolēni Latvijas kartē atrod visus novadus, kā arī senās lībiešu apdzīvotās teritorijas.</p> <p>Darbs sagādā grūtības, vajadzīga skolotāja palīdzība, lai darbs ritētu raiti.</p>	<p>Interaktīvā tāfele, interneta pieslēgums.</p> <p>J. Cibuļa grāmata „Valodu brīnumainā pasaule.”</p> <p>Latvijas mūsdienu karte. Senā Latvijas karte.</p> <p>Latvijas dialektu atlanta kartes.</p>
--	--	--

<p>(8 min.)</p> <p>Skolotājs skolēnus iepazīstina arī ar Latvijā vēl joprojām sastopamajiem apvidvārdiem, kuros saglabājušās lībiešu valodas īpatnības, piemēram, Kolka, Košrags.</p> <p>(3 min.)</p> <p>Tiek atskaņots teksta fragments no Māras Zālītes un Ulda Marhileviča traģikomiskās dziesmu spēles „Uz Tobāgo!”, lai saklausītu lībiskā dialekta skanējuma īpatnības.</p> <p>(5 min.)</p> <p>Saruna par lībiešu Kurzemes krasta folkloru.</p> <p>Tiek atskaņota lībiešu tautasdziesma „Pūt, vējiņi” lībiešu valodā.</p> <p>(5 min.)</p> <p>Tekstu lasīšana lībiešu (ventiņu) dialektā. Valodas īpatnību saskatīšana un saklausīšana.</p> <p>(7 min.)</p> <p>Skolēnu darba pašvērtējums un</p>	<p>Skolēni dalās pieredzē, ar zināmajiem vietvārdiem, ekskursijās un ģimenes izbraucienos apmeklētajām vietām.</p> <p>Skolēni praktiski saklausā lībiešu valodas īpatnības latviešu valodas dialektā.</p> <p>Skolēnos ir izbrīns par to, ka labi zināmā tautasdziesma ir lībiešu tautasdziesma.</p> <p>Skolēniem ļoti patīk praktiski darboties ar tekstiem, kaut gan daudzi vārdi un personas skolotājam ir jāpaskaidro.</p> <p>Skolēni darbu stundā novērtējuši</p>	<p>Grāmata „Lībieši 44 atbildēs.”</p> <p>Interaktīvā tāfele, interneta pieslēgums.</p> <p>Grāmata Šuvcāne M. „Lībiešu folkloru.”</p> <p>Praktiski izmantojami teksti.</p>
---	---	---

stundas novērtējums. Atsveicināšanās.	pozitīvi, stunda bijusi interesanta.		
Datums: 2016.gada 3.un 4. oktobrī.	Skola: Rīgas Valda Avotiņa pamatskola- attīstības centrs.	Kurās klasēs novadīta? 7.a un 7.b kl.	Kopējais dalībnieku skaits: 28 skolēni un 9 skolotāji.
Autori: (lūdzu, norādiet vārdu, uzvārdu, e-pastu un telefonu) Uldis Veihmanis uldis72@inbox.lv		Sadarbības institūcija: (muzejs, bibliotēka u.c.) Latvijas Nacionālā bibliotēka, Rīgas Centrālā bibliotēka.	

Izmantoto grāmatu saraksts:

1. Cibuļš, J. Valodu brīnumainā pasaule. R.: Raudava, 2004.
2. Cigulis, J. Lībieši senatnē. Rīga, 2001.
3. Latviešu valodas dialektu atlants. R.: Zinātne, 1999. (Kartes).
4. Erenštreite, Z. Lībieši 44 atbildēs. SIA „Dardedzes hologrāfija”, 2011.
5. Šuncāne, V. Lībiešu folklorā. R.: Jumava, 2003.